

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2024-09-23

§ 122

Diarienummer: KS/2024:216

Måltidspolicy - revidering

Bakgrund

Mjölby kommuns kost- och måltidspolicy är ett vägledande och styrande dokument för att kvalitetssäkra kommunens måltidsverksamheter. Den reviderades senast 11 oktober 2017 och ska ses över och revideras varje mandatperiod.

Måltidsservice förslag är att byta namn till måltidspolicy, eftersom kost är en del av en måltid. Fortsättningsvis kommer namnet måltidspolicy användas.

Avsnittet "Centrala utgångspunkter" är nytt i den reviderade måltidspolicyn. Avsnittet innehåller koppling till Agenda 2030.

Avsnittet "Näring och hälsa" har målsättningen för caféverksamhet omformulerats till: Caféverksamheternas sortiment ska i huvudsak innehålla näringsriktiga och hälsosamma alternativ.

Avsnittet "Hållbar utveckling" är utökat med målsättning för inköp av ekologiska livsmedel, mål för klimatavtryck och matsvinn. Nytt stycke är tillagt för ökad självförsörjningsgrad med inköpsmål för olika varugrupper.

Sammanfattning

Måltids- och lokalvårdschef tog efter samhällsbyggnads sammanträde § 130 / 2023-09-18 förslag på reviderad måltidspolicy.

Reviderad måltidspolicy presenterades på politikerseminarium/workshop med samhällsbyggnadsnämnden 20 mars 2024. Under workshop diskuterades olika inriktningsmål. Måltidspolicy reviderades efter workshopen.

22 maj 2024 presenterades de olika inriktningsmålen tillsammans med kostnadspåverkan för samhällsbyggnadsnämnden.

Reviderad version skickades på partiremiss med slutdatum 24 juni 2024. Därefter reviderades måltidspolicy utifrån inkomna remissvar.

Mål för ekologiska inköp under stycket "Hållbar utveckling" har korrigerats till procent av inköpsvärde. Då detta värde är vedertaget inom offentliga måltider.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsnämndens beslut § 106 / 2024-08-29

Tjänsteskrivelse 2024-06-26

Förslag till reviderad Måltidspolicy

Chefen för måltid och lokalvård och utvecklaren redogör för ärendet.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Arbetsutskottets överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

§ 122 fortsättning

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Akten

Mjölby kommun, Samhällsbyggnadsnämnd 2024-08-29

§ 106

Diarienummer: SBN/2023:32

Måltidspolicy - Beslut

Bakgrund

Mjölby kommuns kost- och måltidspolicy är ett vägledande och styrande dokument för att kvalitetssäkra kommunens måltidsverksamheter. Den reviderades senast 11 oktober 2017 och ska ses över och revideras varje mandatperiod.

Måltidsservice förslag är att byta namn till måltidspolicy, eftersom kost är en del av en måltid. Fortsättningsvis kommer namnet måltidspolicy användas.

Avsnittet "Centrala utgångspunkter" är nytt i den reviderade måltidspolicyn. Avsnittet innehåller koppling till Agenda 2030.

Avsnittet "Näring och hälsa" har målsättningen för caféverksamhet omformulerats till: Caféverksamheternas sortiment ska i huvudsak innehålla näringsriktiga och hälsosamma alternativ.

Avsnittet "Hållbar utveckling" är utökat med målsättning för inköp av ekologiska livsmedel, mål för klimatavtryck och matsvinn. Nytt stycke är tillagt för ökad självförsörjningsgrad med inköpsmål för olika varugrupper.

Sammanfattning

Måltids- och lokalvårdschef tog efter nämndsammanträdet i september 2023 fram förslag på reviderad måltidspolicy.

Reviderad måltidspolicy presenterades på politikerseminarium/workshop med samhällsbyggnadsnämnden 20 mars 2024. Under workshop diskuterades olika inriktningsmål. Måltidspolicy reviderades efter workshopen.

22 maj 2024 presenterades de olika inriktningsmålen tillsammans med kostnadspåverkan för samhällsbyggnadsnämnden.

Reviderad version skickades på partiremiss med slutdatum 24 juni 2024. Därefter reviderades måltidspolicy utifrån inkomna remissvar.

Mål för ekologiska inköp under stycket "Hållbar utveckling" har korrigerats till procent av inköpsvärde. Då detta värde är vedertaget inom offentliga måltider.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-06-26

PP Sammanställning inkomna remissvar 2024-06-25

Nytt förslag kost- och måltidspolicy utifrån inkomna remissvar 2024-06-25

Nytt utkast till Måltidspolicy för Mjölby kommun 2024-06-25

Remissvar Centerpartiet

Remissvar Liberalerna

Remissvar Miljöpartiet

Remissvar Moderaterna och Sverigedemokraterna

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom förslag till ny måltidspolicy (tidigare kost- och måltidspolicy)
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelse att föreslå Kommunfullmäktige att fastställa måltidspolicy

Beslutet skickas till

Akten

Utbildningsförvaltningen

Omsorgs- och socialförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningen

Miljönämnden

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum 2024-06-26
Diarienummer SBN/2023:32

Handläggare
Kim Klasson
Telefon 010-234 58 77

Samhällsbyggnadsnämnden

Kost- och måltidspolicy - revidering

Bakgrund

Mjölby kommuns kost- och måltidspolicy är ett vägledande och styrande dokument för att kvalitetssäkra kommunens måltidsverksamheter. Den reviderades senast 11 oktober 2017 och ska ses över och revideras varje mandatperiod.

Måltidsservice förslag är att byta namn till måltidspolicy, eftersom kost är en del av en måltid. Försättningsvis kommer namnet måltidspolicy användas.

Avsnittet "Centrala utgångspunkter" är nytt i den reviderade måltidspolicyn. Avsnittet innehåller koppling till Agenda 2030.

Avsnittet "Näring och hälsa" har målsättningen för caféverksamhet omformulerats till: Caféverksamheternas sortiment ska i huvudsak innehålla näringsriktiga och hälsosamma alternativ.

Avsnittet "Hållbar utveckling" är utökat med målsättning för inköp av ekologiska livsmedel, mål för klimatavtryck och matsvinn. Nytt stycke är tillagt för ökad självförsörjningsgrad med inköpsmål för olika varugrupper.

Sammanfattning

Måltids- och lokalvårdschef tog efter nämndsammanträdet i september 2023 fram förslag på reviderad måltidspolicy.

Reviderad måltidspolicy presenterades på politikerseminarium/workshop med samhällsbyggnadsnämnden 20 mars 2024. Under workshop diskuterades olika inriktningsmål. Måltidspolicy reviderades efter workshopen.

22 maj 2024 presenterades de olika inriktningsmålen tillsammans med kostnadspåverkan för samhällsbyggnadsnämnden.

Reviderad version skickades på partiremiss med slutdatum 24 juni 2024. Därefter reviderades måltidspolicy utifrån inkomna remissvar.

Mål för ekologiska inköp under stycket "Hållbar utveckling" har korrigerats till procent av inköpsvärde. Då detta värde är vedertaget inom offentliga måltider.

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-06-26
Diarienummer SBN/2023:32

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-06-26
PP Sammanställning inkomna remissvar 2024-06-25
Nytt förslag kost- och måltidspolicy utifrån inkomna remissvar 2024-06-25
Nytt utkast till Måltidspolicy för Mjölby kommun 2024-06-25
Remissvar Centerpartiet
Remissvar Liberalerna
Remissvar Miljöpartiet
Remissvar Moderaterna och Sverigedemokraterna

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden ställer sig bakom förslag till ny måltidspolicy (tidigare kost- och måltidspolicy)
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelse att föreslå Kommunfullmäktige att fastställa måltidspolicy

Beslutet skickas till
Akten
Utbildningsförvaltningen
Omsorgs- och socialförvaltningen
Kultur- och fritidsförvaltningen
Miljönämnden
Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-06-26
Diarienummer SBN/2023:32

Beskrivning av ärendet

Mjölby kommuns måltidspolicy är ett vägledande och styrande dokument för att kvalitetssäkra kommunens måltidsverksamheter. Den reviderades senast 11 oktober 2017 och ska ses över och revideras varje mandatperiod.

Det finns ett behov av att se över måltidspolicyns handlingsplaner. Handlingsplanerna har under dessa år hanterats olika i berörda nämnder, vilket medfört att uppföljning av måltidspolicyn inte genomförts inom alla områden.

Vägval och inriktning för inköp och upphandling av livsmedel behöver förtydligas.

Det finns ett behov av att tydliggöra innehåll och ansvarsområden mer detaljerat utifrån måltidspolicyn. Genom att ta fram riktlinjer för måltider inom respektive område tydliggörs ambitions- och ansvarsnivån och hur uppföljning av måltiderna ska ske. Framtagandet av riktlinjer bör tas fram i samarbete och samförstånd med berörda förvaltningar där måltidsservice blir dokumentansvarig.

Nytt förslag till måltidspolicy har tagits fram utifrån inkomna synpunkter via partiremiss. Se bifogat beslutsunderlag Powerpoint (PP) sammanställning inkomna remissvar.

Syfte

Måltidspolicyn ska vara ett vägledande och styrande dokument för att kvalitetssäkra kommunens måltidsverksamheter. Policyn ska också ligga till grund för kommunens upphandlingar, budget, verksamhetsplaner och nämndernas kravspecifikationer. Policyn gäller för all måltidsverksamhet oavsett driftform.

Policyn ska vägleda medarbetare som berörs av kost och måltider i kommunens verksamheter. Den ska ge information till elever, föräldrar, anhöriga, gode män och andra intresserade.

Lagrum

Skollagen

Livsmedelslagen

Lagen om offentlig upphandling

Samråd

Samråd har skett med beredningen för stärkt livskraft, hållbarhetsnätverket och samhällsbyggnadsnämnden. Ärendet har skickats ut på partiremiss.

Beaktande av barnkonventionen

Barn har rätt att få näringsrika livsmedel i tillräcklig omfattning och rent dricksvatten, samt undervisning om näringslära (artikel 2, 24 c och e).

Kommunikation av styrdokumentet

Kommunikationsplan tas fram när beslut är fattat av reviderad måltidspolicy.

Tjänsteskrivelse

Datum	2024-06-26
Diarienummer	SBN/2023:32

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Johan Cöster
Förvaltningschef

Kim Klasson
Måltids-och lokalvårdschef

Måltidspolicy för Mjölby kommun

Nytt förslag efter partiremiss 240625

Beslutad av kommunfullmäktige: 2024-xx-xx/§ xx

Diarienummer: Diarienummer

Dokumentansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

Dokumentansvarig tjänsteperson: Måltids- och lokalvårdschef

Vision

Policy

Strategi

Plan

Riktlinje

1. Inledning

Vårt mål är att alla matgäster ska känna trygghet i att Mjölby kommun serverar god, vällagad och näringsrik kost i förskolan, skolan och omsorgen. Vi arbetar för en hållbar utveckling och kostverksamheten präglas av ett hälsofrämjande synsätt.

I förskolan och skolan ingår måltiden som en naturlig del av den pedagogiska verksamheten. Samvaron under måltiden är viktig för barnens sociala utveckling och är en stund att se fram emot under dagen. Genom samverkan mellan skolan, förskolan och måltidsverksamheten stimuleras barnen att ta ansvar för miljön.

Även för äldre och omsorg om personer med funktionsvariationer inom kommunens omsorgsverksamhet ska måltiderna vara stunder att se fram emot. Medarbetare som deltar i måltider tillsammans med olika matgäster och kundgrupper ska ha god kompetens både när det gäller måltidens sociala betydelse och vikten av att kunna tillgodogöra sig näringsinnehållet.

De caféverksamheter som bedrivs inom kommunen ska fungera som betydelsefulla mötesplatser och bidra till hälsosamma matvanor genom utbud och tilltalande miljö.

2. Syfte

Måltidspolicyn ska vara ett vägledande och styrande dokument för att kvalitetssäkra kommunens måltidsverksamheter. Policyn ska också ligga till grund för kommunens upphandlingar, budget, verksamhetsplaner och nämndernas kravspecifikationer. Policyn gäller för all måltidsverksamhet oavsett driftform.

Policyn ska vägleda medarbetare som berörs av måltider i kommunens verksamheter. Den ska ge information till elever, föräldrar, anhöriga, gode män och andra intresserade.

3. Inriktning

Centrala utgångspunkter

Måltidspolicyn berör flera av målen i Agenda 2030, däribland "Ingen hunger", "God hälsa och välbefinnande" samt "Hållbar konsumtion och produktion".

År 2017 beslutades en regional livsmedelsstrategi för Östergötland för åren 2017-2030. Ett av fyra fokusområden berör offentlig upphandling där målet är "I Östergötland serveras Sveriges bästa offentliga måltider på svenska och lokala råvaror".

Utifrån Agenda 2030 och den regionala livsmedelsstrategin gäller följande utgångspunkter vid inköp av livsmedel:

- I första hand lokalt
- I andra hand svenskt
- I tredje hand svenskt ekologiskt
- I fjärde hand importerat ekologiskt

För mjölk görs ett undantag från detta, där förstahandsvalet är ekologisk svensk mjölk.

God, trevlig, hälsosam och hållbar kost

Måltiderna i kommunens verksamheter ska framförallt vara goda och näringsriktiga men även säkra när det gäller hantering och inköp. Den ska kunna intas i trivsamma måltidsmiljöer med tillfällen för samvaro samt bidra till en långsiktigt hållbar utveckling.

Varje medarbetare ska i sitt arbete alltid utgå från matgästens behov och hälsosituation. Specialkost ska endast erbjudas efter medicinsk bedömning. Vid specialkost av andra skäl erbjuds vegetariskt och salladsbuffé. Tillagningen ska ske så nära matgästen som möjligt.

När det gäller barn och ungdomar ska vi sträva efter att använda måltiden som ett pedagogiskt verktyg. Barns och ungdomars kunskap om vilken mat som serveras, var den kommer ifrån och hur den tillagas ska främjas. Måltiderna ska spegla olika matkulturer.

Alla medarbetare som hanterar livsmedel inom kommunens verksamheter ska regelbundet genomgå kompetensutveckling och måltidsverksamheten ska kontinuerligt utvärderas.

Näring och hälsa

Måltiderna ska uppfylla de råd, rekommendationer och riktlinjer som är utfärdade av Livsmedelsverket och Socialstyrelsen. Menyerna ska utformas för att passa den aktuella målgruppen och bygga på hälsosamma och näringsriktiga livsmedel. Måltiderna ska vara fria från onödiga tillsatser och de ska gå att ursprungs- och näringsdeklarera.

Caféverksamhet

- Caféverksamheternas sortiment ska i huvudsak innehålla näringsriktiga och hälsosamma alternativ.

Förskola, grundskola och gymnasium

- Godis, snacks, och läsk ska inte serveras till förskolebarn eller skolelever. Servering av bakverk, glass och söta drycker ska ske restriktivt och endast vid speciella tillfällen.

Äldreomsorg och funktionsnedsatta

- Måltiderna ska fördelas jämnt under dygnets vakna timmar för att underlätta upptaget av näringsämnen. Nattfastan för äldre ska inte överstiga elva timmar.
- Det ska finnas kunskap och rutiner för att förebygga och upptäcka ät- och nutritionsproblem.
- Mat och näring ska ses som en integrerad del av omvårdnaden där medarbetarna har en central roll i att främja en bra måltidssituation.

Måltidsmiljö

En positiv måltidsupplevelse innefattar mer än bara maten på tallriken. Mötet med personal och andra matgäster såväl som rummets utformning, temperatur, dofter och ljud påverkar upplevelsen. Helhetsintrycket avgör om måltiden är värd att sitta ner och njuta av.

- Måltidsmiljön ska präglas av ett bra bemötande och god service.
- Måltiderna ska presenteras på ett aptitligt sätt för att främja matlusten och goda matvanor.
- Måltidslokalen ska vara anpassad utifrån antalet matgäster och deras behov.
- Alla ska ges möjlighet att äta i lugn och ro.

För förskola, grundskola och gymnasium gäller även:

- Skolan ska sträva efter att schemalägga lunchen tidigast klockan elva och lunchtiderna varierar så lite som möjligt mellan dagarna.
- Vuxennärvaro är viktigt för att göra måltiderna till en lugn och trevlig social stund.

Hållbar utveckling

Kommunens måltidsverksamheter ska arbeta för att uppfylla ansvaret gentemot miljö, hälsa och ekonomi. Vår strävan ska hela tiden vara att använda säsongsanpassade råvaror samt att sträva efter att minimera transporterna.

Vid upphandling av livsmedel ska miljöhänsyn tas. Livsmedlen ska ha producerats enligt krav som motsvarar svenska miljö- och djursskyddsregler.

Ekologiska livsmedel

Kommunen ska sträva efter att inköp av ekologiska livsmedel är cirka 25 % baserat på inköpsvärde.

Klimatavtryck

Kommunens klimatavtryck avseende maten som serveras ska vara högst 1,35 kg koldioxidekvivalenter(CO₂-ekvivalenter) per kg livsmedel.

Vid utformning av matsedlar ska vegetariska maträtter och maträtter med hög andel vegetabilier övervägas.

Fairtrade City

Mjölby kommun är certifierad som Fairtrade City och ska i enlighet med de krav som ställs, öka andelen Fairtrade-märkta importvaror såsom kaffe, te, bananer, kakao och kryddor.

Matsvinn

Alla verksamheter i kommunen inklusive privata utförare ska arbeta för att minimera matsvinnet i enlighet med kommunens avfallsplan 2022-2031. Matsvinn per serverad portion i köken i de kommunala verksamheterna ska ha minskat med minst 20% år 2031 jämfört med 2021.

Självförsörjning

För att öka självförsörjningsgraden samt skapa robusthet är följande utgångspunkt:

- 80% av upphandlade livsmedel är tillverkade i Sverige.
- 100% oskalad potatis är lokalproducerad.
- 100% övrig potatis är svenskproducerad.
- 100% färskt kött är svenskproducerat.
- 100% färska ägg är lokalproducerade och övriga äggprodukter är svenskproducerade.

4. Ansvar och uppföljning

Måltidspolicyn beslutas av kommunfullmäktige. Ansvarig nämnd är samhällsbyggnadsnämnden. Måltidspolicyn ses över årligen av samhällsbyggnadsnämnden samt revideras och utvärderas varje mandatperiod.

För att förverkliga policyn ska det finnas en gemensam riktlinje som anger hur man arbetar med måltidspolicyns tre områden näring och hälsa, måltidsmiljö och hållbar utveckling samt Livsmedelsverkets måltidsmodell. I riktlinjerna anges hur måltiderna följs upp.

Det ska finnas en målsättning kring andelen ekologiska livsmedel, Fairtrade-märkta livsmedel, svenska livsmedel och lokalproducerade livsmedel. Lokalproducerade livsmedel ska vara producerat, förädlad och paketerat i Östergötland och/eller i angränsande landskap. Måltidsservice följer upp andelen inköpta livsmedel inom ovan utpekade områden.

UTKAST

Mjölby kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Telefon: 010-234 50 00
E-post: samhallsbyggnad@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Världsvan
& Hemkär